

समुद्र प्रदेशका लागि युवा स्वरोजगार :सम्भावना र चुनौति

युवा को हो ? व्यक्ती अनि राष्ट्रपिच्छे परिभाषा फरक फरक छन् । उमेर समुहका आधारमा युवालाई छुट्टयाउने या युवापनलाई युवा भन्ने अहिले पनि बहशको विषय बन्दै आएको छ । युवालाई उमेर समुहको आधारमा मात्र परिभाषित गर्ने प्रचलन हाम्रोमा छ । युवा समग्र जीवनको एउटा यस्तो उमेर अवस्था हो ,जहाँ व्यक्तिसमा साहस ,सिर्जनशीलता, सिक्ने क्षमता एवं उच्च आत्मविश्वास हुन्छ । यही उमेरमा आफ्नो फरक पहिचान निर्माण गर्न चाहन्छ । समाजमा आफुलाई अब्बल सावित गर्न संघर्षरत हुन्छ । युवा अवस्था मानव जीवनकै सर्वाधिक उर्जाशील समय हो । परिवारको प्रत्यक्ष निगराजीबाट मुक्त हुँदै आफ्नो क्षमतामाथि विश्वास गर्न थालेको हुन्छ । त्यसैको युवा अवस्था निर्णायक उमेर हो , जुन अवस्थाले विगत र भविष्यलाई जोड्छ ।

समाजलाई विकासको गतिमा आफ्नै माटो सृहाउदो विकासमा र शिक्षामा जोड दिनु आवश्यक छ । प्रगतिको गतिलाई नेपालि सामाजिक तथा आर्थिक विकास गर्नको लागि युवलाई सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा युवालाई अगाडि बढ्नको लागि सामाजिक तथा आर्थिक र राजनितीक विचार बाट प्रभावित युवालाई यहाँ सिप र प्रविधी संग जोडेर आर्थिक विकासमा लगाउन सकिन्छ । देश र प्रदेशमा युवालाई देशको रचनात्मक युवा बनाउनाको लागि विचारको एत्रामा जानको लागि सामाजिक विकासलाई युवको खाँचोमा जोड्नको लागि हामीलाई नायँ र विचार शिल युवाको खाँचो छ । सामाजिक तथा आर्थिक विकासलाई बड्वा दिनको लागि हामिमा नयाँ तथा विचारको खाचोमा लाग्नको लागि विकासको जरुरत आवश्यक छ । हामीलाई विचारको खाचोमा लाग्नको लागि सबै खालका सामाजिक यात्रामा जानको लागि विचारको यात्रामा हामीमा भएको सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा जानको लागि युवा सचेतना कार्यक्रमो आयोजना गरि सामाजिक विकासमा हाम्रो खाचोलाई प्रस्तुत गर्न :जरुरत छ । युवाको ज्ञानलाई परिचालन गर्न आवश्यक छ । विचारको लागि नयाँ विकास आवश्यक छ । त्यसमा युवा भुमिकाको खाचो राम्रो छ । साच्चिकै युवालाई विकासको गतिमा लिनको लागि युवाको भरपूर्ण ज्ञानलाई आवश्यकताको विकासबाट लिनको लागि हामिलाई सामाजिक तथा आर्थिक विचारको यात्रामा जानको लागि सामाजिक उत्तरदाहीत्वमा अगाडी बढ्नको लागि युवाको विचारलाई सामाजिक एकताको खाचोमा लिनको लागि सहयोग गर्दाछ । विचारको नायाँ यात्रालाई हामिले सामाजिकरण गर्न र समसामहिक कृरालाई नयाँ पाटोमा लिनको लागि युवा खाचो आवश्यक छ । विचारको सबै खालको यात्रामा हामी र हाम्रो विकासलाई सामाजिकरण गर्नको लागि यात्रामा रहेर विचारको कल्पनामा जानको लागि हामीलाई विकासको खाचो छ । हाम्रो विकासको यात्रामा विचारका सबै खालका यात्रालाई नयाँ बनाउनको लागि सामाजिक तथा उत्तरदाहितो बोध गर्नको लागि विकासमा हाम्रो सामाजिकरण र यसलाई विकासको सम सामहिक गतिबाट लिनको लागि विकासको नायाँ यात्रालाई युवा करण गरि सबै समरचनालाई यहाँ लिनको लागि आवश्यक छ । विचार त्यो प्रक्रिया हो जसले सामाजिक र आर्थिक कार्यलाई अगाडि बढाएको हुन्छ । सम सामहिक गतिलाई हामि र हाम्रो विचारको प्रत्याभुती गर्नको लागि सबै खालका प्रतिबधतामा हामी रहनको लागि आवश्यक छ । हाम्रो विचारको यात्रालाई यहाँ प्रयोग गरिएको छैन । विकास गर्नको लागि हामी र हाम्रो सामाजिक यात्रालाई समसामहिक हितममा युवा पडती लाग्न सक्छ । विचारको एउटा खाल्टो बाट माथि जानको लागि सामाजिक तथा आर्थिक गतिलाई यहाँ विकासको द्रिश्टबाट हामी र हाम्रो समसामहिक गतिमा युवाको भुमिका अगाडि जानको लागि आवश्यक छ । हाम्रो सामाजिक तथा आर्थिक विचारको यात्रामा जानको लागि विकासका सबै खाले उतारचणवलाय विचारमा समाहित गर्नको लागि आवश्यक छ । हाम्रो सामाजिक उतर दाहित्वलाई प्राथमीक्तामा राखेर सामाजिक विकास गर्नको लागि विचारको एउटा समसामहिक हितको लागि युवा पडती आवश्यक छ । युवा शक्ति राष्ट्रको अमुल्य शक्ति हो । १६ देखी ४० वर्षको युवा शक्ति नेपालि माटोमा आउनको लागि र माटो संग खेल्ने जनशक्तिको खाचो छ । विकासको यात्रामा जन जिवनलाई मध्यय नजरको खाचो छ । युवा भनेको सबै खालका युवा पर्न छन महिला ,आदिवासी जनजाति ,मधेशी युवालाई जनाउने छ । युवाको सरोकारको विषलाई व्यवस्थित रुपमा सम्बोधन गरी ढुन्डरत युवाको खाचो छ । राज्यबाट पनि युवालाई प्राथमीक्तामा राखी काम गर्नको लागि आवश्यक छ । विचारको लागि नयाँ ज्ञान र सिपको लागि पनि युवाको खाचो छ । विकास र सम्बुद्धीमा पनि युवाको खाचो टुटकारो रुपमा लिन सकिन्छ । साच्चिकै देश र प्रदेशलाई बदलने राम्रो नितिको कार्ययोजना गर्नहो भने युवालाई नयाँ निति लिनको लागि आवश्यक छ । विचारको जागरणमा हामीलाई लिनको लागि यो शक्तिको खाचो छ । प्रदेशमा युवालार्थ छुट्टै समेन्त्रको विकास गरि युवा निति आवश्यक छ । त्यसतो निति लिनको लागि आवश्यक छ । जसले युवालाई सिप

संग र ज्ञान संग जोडोस जसरि सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा प्रत्येक युवालाई आत्मनिरभरको खाचो छ , हरेक शिक्षाको कुरमा युवलाई शिक्षित र सिप संग जोड्ने बाट आवश्यक छ । आर्थिक ,सामाजिक राजनितिक र नैतिक कुरबाट प्रभावित हुनको लागि आवश्यक छ । विकास त्यस्तो चाहनको खाचोमा विद्यार्थी र अभिभावक लाई पनि संगै जोड्नको लागि युवा भूमिका अतुलनिय छ । समाजको आर्थिक ,राजनितिक ,धार्मिक संस्कृतिक पक्षको जगेरनाको लागि र समाजलाई विकासको गतिमा जोड्नको लागि युवा र समसामहिक कर्षबाट युवालाई जागरुप गर्न कार्यको थालनि गर्न आवश्यक छ ।शैक्षि बेरोजगार लाई यहाँ सामाजिक तथा आर्थिक विकासको यात्रालाई युवा भूमिका संग जोड्को लागि आवश्यक छ । युवा भूमिकाको विषयलाई सामाजिकी करण गरि युवाको चाहनालाई यहाँ विचार संग जोडेर सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा लिनको लागि आवश्यक छ । अन्तराष्टीय स्तरमा युवालाई पुराउनको लागि ज्ञान र सिप संग जोडेर सामाजिक एकताको लागि युवा शक्तिलाई विचारको रेखामा युवालाई लिनु पर्दछ । समसामहिक विकासमा युवालाई लिनको लागि हामी र हाम्रो समाज र राष्ट्रको हितमा आवश्क छ विचारको एउटा वातावरण आवश्यक छ । सामाजिक तथा आर्थिक विकासको लागि हामी र हाम्रो समाजलाई एकता बढ्नको लागि आवश्यक छ ।

युवा नयाँ माटो हो जसलाई जसरि पनि बदल्न सकिन्छ । समाजको गतिमा जानको लागि हामी र हाम्रो समाजलाई आर्थिक तथा संस्कृतीक विचलनको कुरालाई नगरि कन विकासको नायँ अवधारणा विकास हुन्छ । हामीलाई यहाँ विकासको यात्रामा जानको लागि विकासका सबै वातावरण नेपाल समाजको बाटोबाट निर्धारण हुन्छ । हामी र हाम्रो समाजको बारेमा व्यवसथीत गर्नको लागि सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा हामी र हाम्रो समाजलाई अगाडि बढाउनको लागि युवा शक्तिको खाचो छ । हामी र हाम्रो विकासमा जानको लागि एउटा विचारको खाचो छ । विकासलाई नयाँ यान्त्रीकरण गरि समाजको विकासलाई यहाँ लिनको लागि आवश्क छ । विचारको एउटा सामाजिक करण आवश्क हुन्छ हामी र हाम्रो शक्तीलाई एकै स्थानमा लिनको लागि सामाजिक तथा आर्थिक विकास एउटा चरणको आवश्यकतामा भर पर्नकुरा हो । सामाजिक तथा आर्थिक विकासको स्वरुपमा हामीलाई एउटा विचारको आवश्यकता पर्दाछ हामी र हाम्रो समाजको गतिलाई यहाँ व्याख्या गरिएको छ । सामाजिक तथा आर्थिक विचारलाई एउटा माध्मको खाचो पर्छ जसलाई युवाको विचारमा समाजलाई रुपान्तरित र विचारको बाटोमा लिनको लागि सकिन्छ विकास त्यस्तो परिवर्तत हो जसले समाजलाई एउटा नित्यान्तको विकास संग लिनएक छ । प्रदेशको युवा स्वरोजगार हुनको लागि शिक्षा स्वाथ्य र ज्ञान सिप सबलिकरण आवश्यक छ । हामिलाई विकासको मोडालिटीमा युवा सहभागीता आवश्यक छ । विचारको नयाँ सिद्धान्तमा युवाको भूमिका लाई नयाँ वातावरण सँग लिन सकिन्छ । आर्थिक तथा सामाजिक जनजागरणमा युवालाई लिनको लागि सकिन्छ । विचारको एउटा भावनात्मक संबन्धमा हामीलाई विचारको एउटा आर्थिक तथा सामाजिकरणलाई लिनको लागि सकिन्छ । हामी र हाम्रो विचरमा जानको लागि यो विकासको आवश्कतामा भर पर्दाछ । सबै खालका उतारचणवलाई हामी व्याख्या गर्न पनि युवाको भूमिका अपरिहार्य छ । युवा नीती कार्यन्वयको लागि नेतृत्व युवाको आवश्यको छ । विचारको आवश्यतामा भर पर्दाछ । समसामहिक कार्यमा जानको लागि विचरको आवश्यकता पर्दाछ । विश्वास श्रमीक संगठन र युवालाई ज्ञान संग जोड्नको लागि आवश्यक छ । बास्तवमा बेरोजगारी देशको ठुलो समस्या हो । बेरोजगारीले बडाएको युवा पलायन डरलाग्दो छ । विभिन्न तथ्यांक अनुसार वर्षानि पाँच लाख युवा नेपालको श्रम बजारमा ज्ञानको दखल राख्ने युवा आवश्यक छ । विचरको खाचो तथा आर्थिक विकासलाई समसामहिक कार्यमा हामी र हाम्रो विकासको खाचो छ । विचारको एउटा भावनात्मक सम्बध्मा जानको लागि नयाँ कर्षलाई स्थापी गर्न आवश्यक छ । विचारको यात्रालाई आवश्यक छ । युवा नभएको पनि युवापनको व्यक्तिलाई अगाडि बढाउनलाई लिन सकिन्छ विकासको यात्रालाई लिनको लागि सकिन्छ युवा पनको विकास र सामाजिकरण गरि नयाँ विचारको यात्रालाई लिनको लागि पनि आवश्यक छ । विचरको यात्रामा हामीलाई सामाजिक तथा आर्थिक विकासको लागि हामी र हाम्रो युवालाई सामाजिक पनको विकासलाई हामी र सामाजिक दाइत्व संग हामीलाई लिनको लागि सकिन्छ विचारको एउटा पनहो युवालाई संजनसीताको बाटोमा अगाडी बढाउनको लागि आवश्यक छ । विचारको नयाँ पनमा हामी र हाम्रो युवालाई प्रथमीकतामा जानकोलागि आवश्यक छ । सामाजिक तथा आर्थिक शैक्षिक राजनितिक कुरमा युवालाई सामाजिक तथा आर्थिक विकासको अगाडी र नायाँ नेपालको विकासको लागि युवाको आर्थिक विचारको अगाडि हो सामाजिक विचारलाई यहाँ विचारको अगामी दिस्टान्त संग लिनको लागि आवश्यक छ । बास्तवमा भन्ने हो भने नेपाली युवा काँधमा जिम्मेवारी मस्तिष्कमा इमान्दारी हुदयमा बफादारी ,हातमा सीप वीहानीको सूर्य ,सिर्जनाका

फुलबारी ,मनमा जोश जागर, हृदयमा इमानदारी ,काँधमा जिम्मेवारी ,हातमा सिर्जना भएका कर्मठ योद्ध हुन् । त्यस कारण अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा अति महत्वपूर्ण गरिमा बोकी समुन्त राष्ट्र निर्माणमा योगदान पुयाउनेजो हरेक देशको स्तर जिवन सामाजिक ,आर्थिक ,नैतिक सोचाई र देशको भविष्य त्यहाका युवामा भर पर्छ । आज नेपालमा होश, जोस ,दिमाग ,नैतिकवान् प्रभावशालि ,वैभवशाली ,चरित्रवान् भएका युवाहरु प्रशस्त छन् ।तर मार्ग निर्देशकका कारण देशको आर्थिक अवस्था ,ओद्योगिक अवस्था र रोजगारीको अवस्था नभएका कारण इन्डिया ,जापान ,अमेरिक ,बेलायत लगायत खाडी मुलुकमा आफ्ना बलिया पाखुरा खियाई रहेका छन् । नेपालको आर्थिक ,सामाजिक ,राजनितिक कारणबाट युवालाई एकताको बाटोमा लिनको लागि आवश्यक छ । विचरको भावनत्मक सम्बन्धमा हामी र हाम्रो नेपालको एकतालाई संगठनात्मक गतिबाट लिनको लागि आवश्यक छ । शक्तिलाई युवाको नायाँ विचरमा जानलाई सकिन्छ, हामी र हाम्रो विकासको यात्रालाई एउटा विचरको कल्पनामा लिनको लागि आवश्यक छ ।युवा प्रदेश निर्माणका सम्बन्धमा हुन सामाजिक तथा आर्थिक विचरबाट प्रभावित युवा शक्तिलाई नयाँ विचारको खाचो आवश्यक पर्दाछ, हामी र हाम्रो विकासलाई यहाँ नयाँ यात्राको बाटोमा लिनको लागि आवश्यक छ । समाजको यात्रामा हामीमा भएको एकतालाई विचारमा जानको लागि आवश्यक छ, हाम्रो संस्कृतिमा विकासलाई लिनको लागि आवश्यक पर्दाछ, विकासमा जानको लागि र भावनात्मक सम्बन्धलाई लिनको लागि आवश्यक पर्दाछ । युवाहरु भनेका स्मार्ट ,विचित्र ,बद्धिमान ,अग्रोषित र सामाजिक सत्रिय जनशक्ति हुन जसले विशाल परिवर्तन ल्याउन सक्दछन ।

परिवर्तनको लागि चुनौतिहरु पनि उत्तीकै छन् । हामी र हाम्रो समाजलाई एकताको बुन्दुमा लिनको लागि आगामी यात्रालाई सामाजिक तथा यात्राको कर्षन्यनमा जानको लागि आवश्यक छ, विचरको यात्रामा हामी र हाम्रो समाजलाई यहाँ विकासको गतिबाट माथि आउनको लागि सामाजिक तथा आर्थिक विकासको यात्रालाई मान्यता दिनको लागि र भौगोलिक बातावरण निर्माण गर्नको पनि चुनौतिहरु छन । युवालार्थ ज्ञान सिप र दक्षताको खाचो अटेको छ । समाजमा युवाहरु विदेशिने परिपाटिको पनि विकास भएको छ । सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा युवलाई भावनात्मक सम्बन्धमा मात्र सिमीत नभइकन विचारको लागि आउनको लागि यात्रामा जनको लागि आवश्यक छ, विचारको रचनालाई सामाजिक तथा आर्थिक विकास गर्नको लागि हामी र हाम्रो समाजको यात्रमा जानको लागि आवश्यक यात्रालार्थ युवाको खाचो छ । विकासमा हामी र हाम्रो समाजलाई लिनको लागि एउटा यात्रा आवश्यक छ । विचारको भावनात्मक सम्बन्धलाई यहाँ हामी बाट आवश्यक छ । युवाभको भावनात्मक संबन्धलाई यहाँ व्याख्या गरिएको छ । युवा सबैको परिपाटिमा छ ।सामाजिक तथा आर्थिक विकासको कारणबाट हामी र हाम्रो विचारमा अगाडि जानको लागि विकासको यात्रालाई यहाँ रक्षात्मक गतिमा लिनको लागि सकिन्छ । हामी र हाम्रो यात्रालाई यहाँ व्याख्या गरिएको हुन्छ । समाजलाई कहिकतै विकासको बाटोबाट लिनको लागि र सामाजिक उतरचणावमा हामी शक्तिको यात्रामा जानको लागि सामाजिक तथा आर्थिक विकासमा हामीबाट यात्रको तयार गनैको लागि युवा जनशक्ति आवश्यक छ । विचारशिल युवालाई सामाजिक तथा आर्थिक पाटोबाट लिनको लागि आवश्यक छ । हामी र हाम्रो समाजलाई विकासको यात्रामा जानको लागि आवश्यक यात्राको थालनि गरिएको छ । विकासको नायाँ गन्तव्यमा हामीलाई यात्राको पात्र बनाएर सामाजिक तथा आर्थिक दिशाबाट अगाडि बदाउन सकिन्छ । हाम्रो गतिलाई सामाजिक तथा आर्थिक विचारको भावनात्मक सम्बन्धमा लिनको लागि सकिन्छ । आवश्यकता जसरि लिएको हुन्छ, त्यसरी नै सामाजिक विकासको यात्रामा हाम्रो यात्रालाई समाहित गर्न सकिन्छ । विकासको यात्रालाई हामी र हाम्रो आस्थामा जानको लागि आवश्यक छ । हामी विचारको कुरामा अगाडि बढेउ नयाँ तथा सामाजिक उतर चढावबो विषयलाई प्राथमीक्तामा राखिएके छ । विकासको एउटा गतिमा हामीलाई साधरण विचारको लागि अगाडि बटीकन नायाँ यात्रा स्थापीत भएको छ ।

श्री कृष्ण पौडेल

बाग्लुङ

सम्पर्क नं : ९८५७६७९४९५

